

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Castellana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66816](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66816)

AMATJOT
 P R O V I N C I A
 C A S T E L L A N A .

Vingenti in hac prouincia & 60. socij
 duodeuiginti sedibus continentur. In
 domo Professa Vallisoletana duo de
 quadraginta numerantur. In Medi-
 nensi probationis Domo quadragin-
 ta. In Domo probationis Villagarsie
 quattuor & triginta. In Salmanticensi Collegio septua-
 ginta. In Vallisoletana quattuor & triginta. In Bur-
 gensi tres & quadraginta. Vno minus in Abulensi. In
 Segobiensi triginta. In Palentino duodeviginta. In
 Collegio montis Regalis tres & viginti, qui tamen nu-
 merus auctus est ad triginta quinque. In Omnaten-
 si decem. In Lucroniensi triginta. Totidem in Legionen-
 si. Viginti circiter in Numantino. In Ouetensi sexde-
 cim. In Compostellano quattuor & viginti. In Bellima-
 rensi sexdecim. In Pompeiopolitano non plures noue.
 Decem ex vninersa Prouincia mors abstulit. Pro his
 a Deo redditi quattuor & triginta.

VALLISOLETANA DOMVS.
 & alia collegia.

QVae nostrorum laboribus in Professorum Do-
 mo sunt parua, multa quidem ac praeclara sunt
 sed persequi singula non est necesse. Quidam, ut inimi-
 cum vlcisceretur preparato veneno, non modo ab ea
 cogi-

cogitatione deterritus est, verum etiam cum inimico reductus in gratiam. Sacerdos, qui sibi vim decrevit inferre, ab insania illa reuocatus est. Alijs vero, quos sua scelera ad supplicium mortemq. damnarant, saepe consulti. Sed illud non minore laude dignum, quod cum morbus hoc anno plurimos occupasset, multiq. propter egestatem in vijs publicis interirent, nostrorum industria nouum quoddam Nosocomium perfectum est ad fouendos eos, qui communis valetudinarij excluderentur angustijs. Septemdecim ex hac Domo alij alio ad animarum lucra profecti sunt: impositusq. finis discordijs perniciosjs, atque in his infestum partibus oppidum ad pacem & concordiam reuocatum. Medinensis Domus duodecim ad Societatem adscripsit. Data est opera, vt ijs qui rei familiaris inopia in peccatorum caeno delitescerant, pecuniarum inde subsidijs extraherentur. Res accidit in hac ciuitate sane grauis, quae omnium iudicio armorum causa putabatur. sed Dei ope, irarum fonte sublato, nascenti malo celeriter est occursum. Alius item e nostris duos populos veteri inter se odio dissidentes reconciliauit. In domo Villagarsiae solitudo ipsa lociq. recessus multos, eosq. de principibus viris ad contemplationem piarum rerum more institutoq. Societatis allexit. Matrona nobilissima Magdalena, huius domus Fundatrix insignis sex aureorum millia & eo amplius ad aedificandum dono dedit. In Salmanticensi Collegio praeter ceteros laborum fructus ad Christum adiunctus est Turca: atque hic moriens mille sciatos Collegio reliquit.

Burgense domicilium cum ante Professorum usibus

M bus

bus deseruisset, hoc anno ad domesticam litterarum disciplinam ut olim fuerat, translatum est. Nam Ciuitas, quæ quondam florebat opibus, propter commercium, quod cum Flandris, Anglis, ceterisque negotiatoribus ei erat, postea eo sublato in eas fortunarum angustias venerat, ut sustentari in ea Professorum Domus ciuium liberalitate vix posset. Ex altera parte ad constituendum, fundandumque Collegium reditus quotannis offerebantur idonei, nullo conditionum onere, nullo Fundatoris nomine postulato. Quod cum recusari sine graui tum Archiepiscopi, tum ciuium offensione, qui vltro nobis, ut acciperetur, instabant, minime posset; visum est R. P. Generali (approbatibus etiam ferentibusque per litteras suffragium Prouinciali, duobusque Professis antiquissimis, quemadmodum constitutiones nostræ præscribunt) Professorum domum, quæ retineri vna cum Collegio per opes ciuitatis minus commode poterat, in Collegij formam sedemque redigere. Itaque in eo iam Gymnasium quaternis distinctum scholis expositum est celebri auditorum conuentu, eiusque patrocinium Archiepiscopus ipse suscepit. Franciscus vero Sarmentus Iaensis Episcopus pro ea, qua est in nostrum ordinem voluntate, ac singulari beneuolentia, dedit in eam rem aureorum millia quatuordecim. quare Deo fauente ex animi sententia cadunt omnia. Nec vero quæ ad litteras pertinent, ea tantum studiose curantur, sed reliqua etiam Societatis munera cum laude obeuntur. Duo qui annos quadraginta secus, quam decuit vixerunt, ad officium ope auxilioque nostrorum se retulerunt. Fratres

item

item, inter quos inimicitia veteres & quæ ad mutuam
 cædem spectare videbantur, exarserant, placati inter
 se sunt, quibus conciliatis, iræ aliæ odiaq. multa posi-
 ta sunt. In hoc Collegio præter eum sociorum nume-
 rum, quem supra descripsi, Archiepiscopi rogatu resi-
 dent alij duodecim; quorum ipse opera in lustranda
 sua diœcesi, quæ longe lateq. patet, ad arbitrium suum
 vii possit. cum Archiepiscopo aliquando profecti,
 mensium spatio circiter quinque vna fuerunt, cumque
 ex ijs ille modo in hanc, modo in illam Oram pro cuius-
 que Oræ necessitate dimitteret, semper tamē apud se
 quattuor habere voluit, qui eorum confessiones, quos
 ad id pro concione cobortabatur, exciperent. Res ad
 lætitiā & exemplum erat insignis, cum oppida vni-
 uersa a suis expiata peccatis de eiusdem pastoris ma-
 nu pabulum cæleste susciperent. Non multo post cum
 Sacerdotibus octo rursus alias suæ ditionis partes Pa-
 stor obiuit, cumq. in tam pijs laboribus quemdam è
 nostris vita defecisset, velletque Rector ad Collegium
 transferri cadaver; ea fuit populi pietas in eius cor-
 pore retinendo, vt à se distrahi, diuelliq. non patere-
 tur, cum autem eius Ecclesiæ loci ea de re vnaquæq.
 contenderet, litem dirimens Archiepiscopus in æde
 maxima condi iussit, vbi celebri pompa concursuque
 populi curatum est funus, habitaq. ab Archiepiscopo
 concio. In Palentino Collegio traditæ sunt Socie-
 tatis meditationes viris multis de præcipuis. Quattuor
 autem nostrorum opera ad varia se contulere cæno-
 bia. Ad opus templi complures comparatæ sunt ades
 ad eamque rem via quædam publica à ciuitate con-

cessa, quod postea munus suo decreto Rex sanxit.

COLLEGIVM MONTIS
Regalis & reliqua Collegia.

Collegium Montis Regalis duodecim hoc anno
fratribus auctum est. ij philosophiæ, quæ nunc
primum explicari cœpta est, operam dant, Magisterq.
qui huic muneri præsit adiectus. Singulis Quadragesi-
mæ feriis diuerberatio celebris in templo nostro fuit.
in Gymnasij classes distributa res erat, ut suis cuique
dies daretur ad verberandum. id exemplum ad eandem
poenam vltro subeundam alios nobiles excitauit. ac
sane ipsa iuuentutis institutio ad reliquam regni disci-
plinam non minimo momento est. profuit huic quo-
que rei Collegium quoddam nostro proximum, vbi
litterarum studiosi numerantur vnde viginti. ij nostra
disciplinæ & institutis obtemperant, ita ut eorum
quoq. leges immutare, condere, interpretari in pote-
state sit nostra. ex eo contubernio prodire canobitæ
duo. E Gymnasio vero vnus omnium apertissimus in
Societatem adscriptus est. Quod ad B. Virginis sode-
litate pertinet, vnum ad declarandum eius in suos
clientes patrocinium non prætermittam. Discipuli
quidam quibusdam simul in ædibus tanquam in con-
tubernio vivebant. inter eos erat è sodalibus vnus.
sæua tempestate coorta, tanta vis imbrium accidit
ut noctu quieti se dare præformidine nemo aude-
ret. Is quem è sodalitiis Dei Matris esse diximus ad
precandum Deum, implorandamq. eius Matris opem
cete-

ceteros adhortatus litanias magna animi consensione
 vt recitarent induxit: tum quieti se dant. Sed cum tē-
 pestatis atque imbrium vis increbresceret, ædium do-
 minus intempesta nocte consurgens, contubernales cla-
 moribus excitat, & e suis sedibus iubet excedere. illi
 somno arctissimo consopiti, vix tandē experrecti semi-
 nudi profugium: vix e tectō pedem extulerant, cum re-
 pente concidit domus, vt iam nemini dubitandi locus
 relinqueretur, quin eos è præsentissimo periculo Dei
 mater eripuisset. Ne illud quidem silentio præteri-
 bo. infirmissima ætate puella finitimo in oppido cum fa-
 ri cœpisset, multa de superioribus tēporibus, multa de
 futuris disseruit, sed in Societatis laudem tam multa
 vt quotquot adessent studio Societatis incenderet. ea
 res multos huic Collegio beneuolos & fautores adiun-
 xit. & quoties in eo, quod dixi, oppido quisquam de So-
 cietate comparet, repente hominum multitudo cōcur-
 rit, vt ea, quæ ad animi salutem pertinet, sciscitentur.
 Sed ad finitimas regiones dimissi alij præter alios pe-
 regrinationes suæ fructus valetudinaria in ijs locis,
 quæ interierant, renouarunt: sodalitatesq. instituerūt
 eorum, qui misericordia adducti, vel curandos susci-
 piant ægrotos, vel egenorum sustentent inopiā. Cum
 ad villam Baionæ oram maritimam peruenissent, non
 vulgare ijs hominibus vtilitatem attulerunt; & vt reli-
 qua omittam, institutū est inter milites conceptæ Dei
 Matris nomine sodalitiū (est enim ibi cohors militū
 in præsidij) conditæq. leges institutæq. nonnulla, præ-
 fertim quæ ad euellendam prauam illam, tum iurandi,
 tum maledicendi consuetudinem pertinebant. Alio in

loco non magno illo quidem, sed qui tamen ad alia loca tritum est iter, data est à nostris opera, ut quoniam viatores, qui frequenter ibi pernoctant, diebus festis sacrificij opportunitate carebant; Sacerdos aliquis, certo sacerdotio præditus aduocetur, isque diluculo, antequam viatores abscedant, diuinam rem faciat: edicto quoque graui cautum est, ne hospitiorum domini abire eos, qui ad se diuenterint, patiantur, priusquam ex Ecclesiâ præscripto sacris interfuerint. In Omnateni Collegio duo in Societatem recepti sunt. E Lucroniensi in vicina oppida aliquot excurrerunt, duasque in oppido quodam familias antiquis ardentibus odijs reconciliarunt. Catherina Encisensis matrona nobilis & nostri ordinis studiosa, cum hereditatem quandam adisset, Societatem in hereditatis partem vocauit. Eius summa erit septem circiter aureorum millium. Ad Numantinum Collegium cum quidam è nostris iter faceret, non sine diuino consilio aberrauit à via; nam cum multa passuum millia in eo errore peragrasset, & ad quoddam oppidum peruenisset, vix de equo descenderrat, cum in eius conspectu miles vulneratur ad necem. Pater confestim tamquam à Deo missus moribundi confessionem excipit. qua absoluta ille quoque finem viuendi fecit. Medicus, qui nec è Numantina Ciuitate erat, nec vnquam familiam nostram nouerat, nisi quantum fama & auditione acceperat, moriens testamento Societati legauit nummos aureos septingentos. dissuadetibus id amicis respondit, Se, quid ageret, non ignorare, multo minus, quam qui incolumes & valentes ad essent. In Quetensi ciuitate maximo cuidam flagitio quod

quod cum offensione in omnium oculis versabatur, occursum est, eademq. opera multa alia sublata sunt vitia. Qui foras de more missi sunt, strenue in audiendis pagorum confessionibus versati sunt, ut nonnullis biduum triduum, ve expectandum esset, dum consentientium turba deflueret: alijs vero etiam in ipso itinere confitenda peccata. Est in hac quoque vrbe ad tollendam iniurandi consuetudinem instituta sodalitas, quæ res vehemens medicina fuit ad sanandum hunc morbum. Compostellæ erecta item sodalitas est eorum, qui misericordie nomine eis, quos vel pudor vel nobilitas à mendicando deterret, opitulentur, in eam adscribi voluit Archiepiscopus ipse, magistratusq. & nobilissimus quisque. Dominicis vero diebus stipem Canonici duo totidemq. magistratus corrogant. In proximis præterea vrbes itum est, quarum vna intestinis perturbata discordijs, cum excitata esset à nostris de tuendo otio paceq. sodalitas, paci tranquillitatiq. restituta est.